

ข้าว (*Oryza sativa* L.) พันธุ์เจ้าก่ำ มช-สวก 09-4

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล	1. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) 2. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่อยู่	1. 2003/61 ถ. พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 2. 239 ถ. ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมืองเชียงใหม่ เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์	1. 02-579-7435 2. 0-5394-1000

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวพันธุ์เจ้าก่ำ มช-สวก 09-4 ได้มาจากการนำข้าวขาวดอกมะลิ 105 มาชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์ ในฤดูนาปรัง ปี พ.ศ. 2552 ที่มิววิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ทำการชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์ในข้าวขาวดอกมะลิ 105 ด้วยลำไอออนพลังงานต่ำ (พลังงานน้อยกว่า 100 กิโลอิเล็กตรอนโวลต์) โดยใช้เครื่องเร่งอนุภาค CMU-2 ซึ่งพัฒนาขึ้น ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการระดมยิงเมล็ดข้าวกล้องขาวดอกมะลิ 105 พันธุ์กลาย BKOS6 จำนวน 6,000 เมล็ด ด้วยลำไอออนไนโตรเจนชนิดไม่คัดกรองมวล ($N^+ + N_2^+$) ได้ข้าวเจ้าก่ำอายุสั้นสายพันธุ์ HyKOS21 จากการระดมยิงที่พลังงานเร่ง 60 กิโลโวลต์ และความเข้มข้นของไอออน 2×10^{16} ไอออน/ตารางเซนติเมตร ได้ต้นข้าวที่มีลักษณะต้นเตี้ย ลำต้นเล็กแต่แข็ง ใบแข็งตรงและมีสีเขียวเข้ม ขอบใบม่วง และมีเมล็ดต่อรวงมาก สปีดาร์ มีปริมาณอมิโลส 16 เปอร์เซ็นต์ ความคงตัวของแป้งสูง 67 มิลลิเมตร ค่าการสลายเมล็ดในด่าง (1.7% KOH) 6.9 อุณหภูมิแป้งสุกต่ำ อัตราการยืดตัวของข้าวสุก 1.60 เท่า จากนั้นได้ตรวจสอบการคงที่ของการกลายพันธุ์จนถึงรุ่นที่ 6 และได้ตั้งชื่อว่า “เจ้าก่ำ มช-สวก 09-4”

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ข้าว ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Oryza sativa</i> ‘Chao Kum CMU-ARDA 09-4’ วงศ์ Poaceae พิษล้มลุก พืชไร่
ต้น	ทรงกอตั้ง สูงประมาณ 92 เซนติเมตร ปล้องสีม่วง ต้นแข็งแรง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของลำต้น 3.69 มิลลิเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว สีเขียว รูปแถบ ขอบใบสีม่วง มีขน กาบใบสีเขียวเส้นม่วง ใบตรงตั้งตรง การแก่ของใบเร็ว
ดอก	ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง ความยาวรวงเฉลี่ย 25 เซนติเมตร จำนวนรวงเฉลี่ย 10 รวงต่อกอ ระบาย (แขนงย่อย) แตกปานกลาง รวงแน่นปานกลาง คอรวงสั้น เกสรเพศเมียสีม่วง
ผล/เมล็ด	ข้าวเปลือกเป็นสีน้ำตาล 70 เปอร์เซ็นต์ และเป็นสีม่วงดำ 30 เปอร์เซ็นต์ ขนาดเฉลี่ยยาว 10.30 มิลลิเมตร กว้าง 2.59 มิลลิเมตร หนา 1.92 มิลลิเมตร ข้าวกล้องรูปร่างเรียวยาว เฉลี่ยยาว 7.15 มิลลิเมตร กว้าง 2.09 มิลลิเมตร หนา 1.70 มิลลิเมตร น้ำหนักข้าวเปลือก 10.0 กิโลกรัมต่อถัง ข้าวเปลือก 1,000 เมล็ดหนัก 24.0 กรัม มีท้องไข่น้อย

ข้าวพันธุ์เจ้าเก่า มช-สวท 09-4